

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.564/2011/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Sokolowski Stanislaw (címe) ügyvéd által képviselt felperes neve (címe) felperesnek, a dr. Zajdó Zsolt ügyvéd ügyintézése mellett a dr. Zajdó Zsolt Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt **alperes** (címe) alperessel szemben - akinek a pernyertessége érdekében a dr. J. T. jogtanácsos által képviselt K&H Biztosító Zrt. (címe) a perbe beavatkozott - kártérítés megfizetése iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 5.P.20.799/2008/104. számú ítélete ellen az alperes részéről 105. és a beavatkozó részéről 106. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest és a beavatkozót, hogy fizessenek meg 15 napon belül a felperesnek személyenként 59 806 (ötvenkilencezer-nyolcszázhat) Ft másodfokú perköltséget. Kötelezi a beavatkozót, hogy térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban megjelölt módon és határidőn belül - 113 000 (száztizenháromezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A "I" állampolgárságú felperes egy hetes szervezett utazáson vett részt "H-n" amikor - 2005. augusztus hó 14. napján - az alperes által üzemeltetett gyógyfürdő külső medencéjénél megcsúszott, elesett és mindkét csuklóját eltörte. Őt **L. D.** és **K. C.** kísérte az elsősegélynyújtó helyre, ahol **D. I.** mentős szakápoló látta el és rögzítette a szakrendelési gyógykezelési naplóban a történeteket. Az ellátását követően a felperes egy időre eltávozott, de még a mentők megérkezése előtt visszatért, ezért nem találkozott az elsősegélynyújtó helyre érkező és a szakrendelési gyógykezelési naplót aláíró **Gy. B.** fürdőmesterrel. A felperest a mentő a.... Kórház és Rendelőintézet traumatológiai

osztályára szállította, ahonnan 5 000 Ft viteldíj ellenében taxival utazott vissza **H-ra**, s még aznap kíséreléssel együtt személygépkocsival **K-ba**. Ott a Rehabilitációs Központ traumatológiai és ortopéd Osztálya 2005. augusztus 22. napján vették fel, ahol másnap megműtötték és gipszkötést alkalmaztak, ám bentfekvéses ellátásban nem részesült. A gipszkötést 2005. szeptember hó 5. napján orsócsont előtti kötésre váltották, amit 2005. október hó 3. napján távolítottak el. A felperes 2005. november hó 21. és 2005. december hó 2., 2005. december hó 5. és 2005. december hó 16., valamint 2006. január hó 16. és 2006. január hó 27. napjai között 10-10 alkalommal vett részt rehabilitációs kezelésen.

Az alperes 1999. évben készítette el a gyógyfürdő külső medencéi körüli csúszásmentes burkolatot, amely a baleset időpontjáig csúszásgátló képességét nem veszítette el. A medence kijáratánál kapaszkodókat helyeztek el, azon csúszásveszélyre figyelmeztető piktogramot ábrázoló táblát is elhelyezve. A termálfürdő bejáratánál kifüggesztett, "I" nyelvre is lefordított házirend tartalmazta többek között, hogy „A medence környéke csúszásveszélyes, kérjük közlekedjenek óvatosan!”. Az alperesnek a baleset időpontjában hatályos üzemeltetési szabályzata alapján a teljes üzemelés idejére a takarításra és a fertőtlenítésre kidolgozott szabályzatot kell alkalmazni, amely arról rendelkezett, hogy napközben az üzemidő alatt a medence felügyeletét végző úszómester illetve medenceőr a medence környékét tisztán tartja, a kicsapódott vagy kihordott vizet feltörli.

Az alperes a felperes peren kívüli kártérítési kérelmét elutasította.

A felperes keresetében az alperest 6 075 800 Ft tőke és annak 2005. augusztus hó 14. napjától járó késedelmi kamatai megfizetésére kérte kötelezni. A baleset következtében bekövetkezett sérülés gyógyíttatása során elszenvedett fájdalom, a meghíúsult pihenés és az egészségkárosodás következtében őt ért nem vagyoni kár kompenzálására alkalmas összeget 15 000 Euróban határozta meg. Vagyoni kára részeként érvényesítette az 5 000 Ft taxiköltséget, a hazaszállítás 3 000 zloty költségét (amelyen belül 1 000 zloty volt a kísérő költsége), a 2005. augusztus hó 15. és október hó 30. napjai között az ápolás 16 500 zloty költségét, a rehabilitációra igénybevett kísérő költségeként 6 000 zloty és taxiköltségként 2 400 zloty, valamint a háztartási kisegítő 6 000 zloty költségét. Utóbb a keresetét leszállította, s azt a nem vagyoni kártérítés címén 2 000 000 Ft, vagyoni kártérítés címén pedig 384 414 Ft összegben tartotta fenn.

Az alperes - s vele egyezően a beavatkozó is - a kereset elutasítását kérte, azt jogalapjában ésösszecszerűségében egyaránt vitatta.

Az elsőfokú bíróság a 104. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 1 883 643 Ft tőkét, valamint 1 521 876 Ft tőke után 2005. augusztus hó 14. napjától, 40 943 Ft tőke után 2005. augusztus hó 23. napjától, 73 415 Ft tőke után 2005. szeptember hó 16. napjától, 2 549 Ft tőke után 2005. október hó 2. napjától, 52 680 Ft tőke után 2005. október hó 16. napjától, 50 509 Ft tőke után 2005. november hó 16. napjától, 13 284 Ft tőke után 2005. november hó 28. napjától, 13 562 Ft tőke után 2005. december hó 12. napjától, 53 283 Ft tőke után 2005. december hó 16. napjától, 47 677 Ft tőke után 2006. január hó 14. napjától és 13 865 Ft tőke után 2006. január hó 23. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát, továbbá

155 890 Ft perköltséget, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 113 000 Ft le nem rótt kereseti illetéket és 228 363 Ft fordítási költséget.

Határozatának indokolása szerint a baleset bekövetkezésének részletes körülményei - nevezetesen a felperes megcsúszásának az oka, valamint az, hogy az elesés helyén és idején milyen mennyiségű víz és mennyi ideje volt a burkolaton -nem voltak megállapíthatóak, ezt a szakrendelési gyógykezelési napló nem tartalmazta, ahogy a tanúk sem tudtak erről nyilatkozni. Tény, hogy a felperes balesetére az alperes által üzemeltetett gyógyfürdő területén került sor; az alperes maga jelölte meg a baleset helyszínét, amelyet a felperes elfogadott. Annak nem volt jelentősége, hogy a helyismerettel nem rendelkező felperes a káreseményt mintegy öt évvel követő meghallgatása során már nem tudta egyértelműen megjelölni a bemutatott fényképfelvételek alapján az elesés pontos helyszínét.

A károsult szempontjából elégséges a károkozó magatartása és a káresemény közötti logikai összefüggés bizonyítása, amennyiben a kár bekövetkezése részletes körülményeinek a rögzítése az adott helyzetben éppen a károkozótól lett volna elvárható, sőt jellemzően a károsult nem is volt abban a helyzetben, hogy felmérhesse a kár bekövetkezésének a pontos okát. Ez az értelmezés az exkulpációs rendszer azon sajátosságából származik, mely szerint a kiindulópont, hogy mindenkinek tartózkodnia kell a károk okozásától, és amikor egy adott személy igénybe veszi a károkozó szolgáltatását az annak érdekkörében működő területen, úgy elsődlegesen a károkozónak van lehetősége felmérni a kárveszélyes helyzeteket, s neki kell ezek megelőzése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni. A Legfelsőbb Bíróság PK 36. számú kollégiumi állásfoglalása szerint is a károkozótól nagyobb mértékben lehet elvárni, hogy felismerje a kár bekövetkezésének a lehetőségét, mint a károsulttól a károsodás veszélyének a felismerését. A károsult számolhat azzal a következménnyel, hogy a károkozástól mindenkinek tartózkodnia kell, kivételes esetektől eltekintve nem várható el tőle a szokásokat meghaladó elhárítási készenlét.

Az egészségügyi szolgáltatók felelősségével kapcsolatos perekben a károsultnak elegendő azt bizonyítania, hogy a károsodás a károkozó által végzett tevékenység során vagy azzal egy időben jött létre, míg a károsodáshoz vezető körülményeket már nem kell bizonyítania, hanem ezzel szemben a károkozót terheli a magatartásának a kimentése (BH 1999/363., Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.22.099/2000/3., Legfelsőbb Bíróság Pf.III.26.275/2001/4., Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.20.815/2008/6.), amely értelmezés nem kötődhet pusztán a károkozó alanyhoz.

Konkrét mulasztás a káresemény megelőzése körében az alperes terhére nem volt kimutatható, mert az alkalmazott burkolat a jogszabályi követelményeknek megfelelt, a medence környékén elhelyezett korlát és a csúszásveszélyre figyelmeztető táblák elégségesek voltak, további műszaki, szervezési intézkedések az alperestől nem voltak elvárhatók. A polgári jog általános elvárhatósági mércéjéből is következően az alperesnek kellett arról gondoskodnia, hogy lehetőség szerint csökkentse a medence melletti terület folyamatos takarításával az elcsúszás veszélyét, figyelemmel a közfürdők létesítéséről és

működéséről szóló 121/1996 (VII. 24.) Korm. rendelet 4. §-ának (2) bekezdésére, amely alapján a közfürdő üzemeltetője folyamatosan gondoskodik az üzemeltetéssel járó műszaki és közegészségügyi követelmények teljesítéséről, az elsősegélynyújtás személyi és tárgyi feltételeiről, a közfürdő tisztántartásáról, a hulladék gyűjtéséről és szállításáról. A jogszabályhely (3) bekezdése értelmében a közfürdő szakszerű és biztonságos üzemeltetésével kapcsolatos részletes műszaki, technológiai, biztonságtechnikai és környezetvédelmi előírásokat, valamint az egyes közfürdőkre vonatkozó speciális közegészségügyi előírásokat az üzemeltető üzemeltetési szabályzatban határozza meg. A takarítási, fertőtlenítési szabályzat mindössze azon előírásokat tartalmazta, amelyeket az alperes alkalmazottainak meg kellett volna tenniük, ám a baleset pontos körülményei rögzítésének hiányában nem volt megállapítható, hogy konkrétan a káreseményt megelőzően az elesés helyszínén a szükséges takarítás megtörtént-e, illetőleg az adott terület balesetveszélyes állapotát az alperes részéről észlelték-e.

L. D. és **K. C.** 2007. augusztus hó 27. napján kelt írásbeli nyilatkozataik szerint a medence melletti terület, a medencéből származó sok víz miatt a baleset időpontjában nagyon csúszott. A felperesnek az elsősegélynyújtó helyre érkezését követően a baleset területének jellemzői már megváltozhattak. Tény, hogy a felperes balesetét az alperes alkalmazottai nem észlelték, a felperest két vendég kísérte be az elsősegélynyújtó helyre, és az alperes alkalmazottai csak ezt követően szereztek tudomást a baleset bekövetkezéséről. Elvárható lett volna az alperestől, hogy az alkalmazottai - különösen a gyógyfürdő azon részén, ahol köztudottan idős vendégek jellemzően előfordulnak - a szükséges segítségnyújtás céljából a perbeli káreseményhez hasonló baleseteket észleljék, és - mivel alappal számíthatnak a felelősség tisztázásának a szükségességére - a baleset helyszínének jellemzőit objektív módon rögzítsék, míg ezzel szemben a balesetet szenvedett károsulttól nem volt elvárható a körülmények rögzítése. Amennyiben az alperes a baleset bekövetkezésének a körülményeit, az elesés pontos helyszínét, a lehetőség szerint objektív módon rögzíti, úgy sikeresen kimenthette volna magát a felelősség alól azzal, hogy a szükséges intézkedéseket megtette, és a baleset mégis elkerülhetetlen volt. Ennek hiányában azonban megfosztotta magát ettől a lehetőségtől, ezért ténykérdés, hogy a felperest az alperes által üzemeltetett gyógyfürdő területén érte a baleset, amelyhez vezető balesetveszélyes állapot megelőzése az alperes kötelezettsége lett volna, de ő a felelősség alól nem tudta magát kimenteni.

Az alperes a baleset pontos körülményei ismeretének a hiányában, valamint a papucs használatával kapcsolatos ellentmondásos adatok miatt a felperes felróható közrehatását sem tudta bizonyítani. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik a perbeli káresemény következményeiért.

A felperes figyelmeztetés ellenére a szakértői bizonyításban nem működött közre, ezért a perbeli adatok alapján csak részben volt megállapítható, hogy a baleset következtében őt milyen hátrányok érték. Azt nem lehetett megállapítani, hogy a baleset következtében visszamaradt-e és ha igen, milyen mértékű egészségkárosodás, ahogy egy esetleges pszichés állapotromlás bekövetkeztét sem lehetett megállapítani.

A felperes közreműködésének a hiánya a nem vagyoni kártérítés alkalmazását önmagában nem zárta ki, csak annak mértékére volt kihatással. Az a rendelkezésre álló adatok alapján tény, hogy a baleset során a felperes mindkét orsócsont csukló felőli végének a törését szenvedte el, s emiatt az előre szervezett utazását meg kellett szakítania. A sérülés anatómiai értelemben 6 hét, funkcionális értelemben 14 hét alatt gyógyult, aminek következtében műtéti beavatkozást végeztek, gipszkötést alkalmaztak, majd azt könyök-csukló alatti kötésre váltották, és legalább 30 alkalommal rehabilitációs kezelés is indokolt volt, aminek időtartama alatt a felperes önmagáról teljes mértékben gondoskodni nem tudott. Ezek a körülmények megalapozták a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét, amelynek összegét a káreseménykor fennálló értékviszonyok alapján 1 500 000 Ft-ban határozott meg az elsőfokú bíróság.

A felperes a leszállított keresetében már csak az orvos-szakértő által indokoltnak talált időszakra nézve kérte a háztartási kisegítés, ápolás-gondozás, a szükséges utazások során igénybe vett kísérő és a tömegközlekedési eszközökkel történő utazási költségek megtérítését, amelynek összegét az elsőfokú bíróság **dr. P. J.** szakértő szakvéleménye alapján határozott meg, figyelemmel a felek nyilatkozatára és arra is, hogy a felperes otthoni ápolása csak a kórházi kezelést követően vált szükségessé.

A háztartási kisegítés 2005. augusztus hó 15-31. napjai között 27 295 Ft-ban, szeptember hónapban 48 943 Ft-ban, október hónapban 52 680 Ft-ban, november hónapban 50 509 Ft-ban, december hónapban 53 283 Ft-ban, 2006. január hó 1-27. napjai között 47 676 Ft-ban, összesen 280 357 Ft-ban, az ápolás-gondozás pedig 2005. augusztus hó 15-31. napjai között 13 647 Ft-ban, szeptember hónapban 24 472 Ft-ban, október hó 1-3. napjai között 2 549 Ft-ban, összesen 40 669 Ft-ban volt indokolt. A kísérő költsége a..... Kórházból **H-ra** történt szállítás esetében 747 Ft, **"H"** és a felperes lakóhelye között 13 053 Ft, a rehabilitációs kezelésekre történt utazásoknál 2005. november hó 21. és december hó 2. napjai között 11 578 Ft, 2005. december hó 5-16. napjai között 11 820 Ft, 2006. január hó 16-27. napjai között 12 099 Ft összegben volt indokolt. A felperes utazási költsége a Kórházból **H-ra** történt utazáskor 241 Ft, a **"H"-K** útvonalon 7 835 Ft, a rehabilitációs kezelésekre történt utazáskor 2005. november hó 21. és december hó 2. napjai között 1 706 Ft, 2005. december hó 5-16. napjai között 1 742 Ft, 2006. január hó 16-27. napjai között 1 766 Ft összegben volt indokolt. Ezek a költségek együttesen 383 613 Ft-ot tesznek ki.

Az elsőfokú bíróság ezért 1 500 000 Ft nem vagyoni kár és 383 613 Ft vagyoni kár megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítva. A nem vagyoni kár után a káresemény bekövetkezésének időpontjától, 2005. augusztus hó 14. napjától kötelezte az alperest késedelmi kamatfizetésre, míg a vagyoni kár vonatkozásában az egyes tételek után azok felmerülését követő időponttól kezdődően, azonos napi összegek esetén középarányos időpontot alapul véve.

A Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján - mert a kártérítés címén előterjesztett igények összecszerúsége a bíróság mérlegelési körébe tartozott, és az előterjesztett igények nem voltak nyilvánvalóan eltúlzottnak tekinthetők - az elsőfokú bíróság a felperes önmagában alapul vett pernyertessége után kötelezte perköltség megfizetésére az alperest. A

beavatkozással a felperesnek többletköltsége nem merült fel, ezért a beavatkozó perköltség fizetésére való kötelezését mellőzte. A szakértői díjak viselése tekintetében az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a szakvélemények a peres felek előadásait mennyiben támasztották alá, és a per eldöntése szempontjából mennyiben voltak szükségesek. A felperes kötelezését a le nem rótt kereseti illeték viselésére szintén a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján mellőzte, míg az alperest a pervesztessége szerint kötelezte az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint meghatározott 113 000 Ft összegű kereseti illeték megfizetésére. A Pp. 81. §-a (2) bekezdésének alkalmazása okán, mert a "I" országi bíróságok és hatóság megkeresése miatt a jóhiszemű pervittel összefüggésben, szükségszerűen merült fel - az állam által előlegezett 228 363 Ft fordítási költség, annak megfizetésére a 6/1986 (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint az alperest kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes és a beavatkozó terjesztettek elő fellebbezést.

Az alperes a fellebbezésében az ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Véleménye szerint helytelen volt az elsőfokú bíróság által elfoglalt azon álláspont, hogy a balesethez vezető körülmények rögzítésének hiánya miatt nem tudta kimenteni a felelősségét és ez vezetett a marasztalásához, mert a baleseti helyszín körülményeinek rögzítése nem jelentette volna azt, hogy azok a körülmények a baleset körülményeivel azonosak lettek volna, hiszen ha a medencét ugyanott többen is elhagyják, akkor újabb vízmennyiség felhordására kerül sor a takarítás ellenére. A baleseti körülmények objektív rögzítésének a hiánya ezért nem zárja ki, hogy az alperes az általában elvárható magatartást tanúsította. Az is elképzelhető, hogy a felperes megszállt, egyensúlyát veszítette és ez vezetett az eleséséhez. Hivatkozott arra, hogy a szakértő megállapítása szerint a vizes felület rendszeres takarításával, törlésével és a kifolyó víz elvezetésével a csúszásveszély csupán csökkenthető lett volna, de meg nem lehetett volna szüntetni. Tagadta, hogy jogellenes magatartást tanúsított volna, illet a felperes nem is bizonyított. A felperes részére meghatározott nem vagyoni kártérítés összegét eltúlozottnak tartotta a felperes szakértői bizonyításban való közreműködésének a hiánya miatt és arra tekintettel, hogy a sérülés okozta fájdalom és a hosszabb orvosi kezelés önmagában nem alapozza meg az igény jogosságát.

A beavatkozó a fellebbezésében szintén az ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint az alperes mindent megtett a kár megelőzése érdekében, terhére konkrét mulasztás nem volt kimutatható, ezért felróhatóság hiányában nem is lett volna marasztalható. Kifogásolta a perbeli káresemény párhuzamba állítását az egészségügyi szolgáltatók által okozott károkkal. Mivel a felperes a korábbi egészségi állapotát nem igazolta, a baleset következményeit azzal összevetni nem lehetett, ami aaptalanná tette a nem vagyoni kártérítés iránti követelését. Vitatta a vagyoni kártérítés összecszerűségét is azt megalapozó szerződések és számlák hiányában.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte lényegében annak helyes indokai alapján, s mindössze annyi eltéréssel, hogy álláspontja szerint az alperes terhére konkrét mulasztás is kimutatható volt, ugyanis a medence széle és a korlát között 2 méter távolság volt, ameddig a vendégnek csúszós

felületen kellett áthaladni, továbbá az alperes nem gondoskodott megfelelő számú személyzetről sem.

Az ítélet a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes keresetét részben elutasító rendelkezését. Az ítélet a fellebbezéseket alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, s az abból levont érdemi döntése is helytálló, ám döntésének jogi indokai pontosításra szorulnak.

Az ítélet a beavatkozó fellebbezésében írt azon álláspontot, hogy a jelen káresemény az alperes egészségügyi szolgáltatói minőségével nem állt összefüggésben. Az egészségügyi szolgáltatók felelősségére vonatkozó speciális szabályok, és ebből fakadóan a bizonyítás szabályainak sajátossága is kizárólag az egészségügyi intézményekben végzett beavatkozásokból eredő kártérítési igények elbírálása során érvényesülnek. Emiatt az ítélet a mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából az egészségügyi szolgáltatók kártérítési felelősségére vonatkozó okfejtést azzal, hogy a felperes az okozati összefüggés, mint az alperes kártérítési felelősségének megállapításához szükséges egyik konjunktív feltétel klasszikus értelemben vett bizonyítása alól nem mentesülhetett.

A fellebbezési hivatkozásokkal ellentétben azonban a felperes teljes körűen eleget tett az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek azzal, hogy bizonyította: az alperes által üzemeltetett fürdő területén, a medencéből kilépve a tanúk írásbeli nyilatkozata szerint is nagyon vizes felületen elcsúszott és ennek következtében szenvedte el a kártérítési igényét megalapozó sérülést. Mivel a polgári jogunk néhány kivételtől eltekintve minden károkozást jogellenesnek tekint, ezért a felperes az őt ért kár bekövetkeztének bizonyításával egyúttal a károkozás jogellenességét is bizonyította, minek következtében az alperes a jogellenesség hiányára hivatkozással a felelősség alól nem mentesülhetett. Még ha az alperes terhére konkrét mulasztás nem is lett volna kimutatható, az már a kimentés és ezáltal az alperes oldalán lévő bizonyítási kötelezettség körébe tartozó kérdés (mivel a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése eleve vélelmezi a károkozó magatartásának felróhatóságát), hogy az alperes minden, az adott helyzetben általában elvárható intézkedést megtett-e a baleset bekövetkezése megakadályozásának az érdekében.

Abban kétségtelenül igaza van az alperesnek, hogy a baleseti körülmények objektív rögzítésének a hiánya nem zárta ki, hogy ő az általában elvárható magatartást tanúsította, már csak azért is, mert ha a medencét rögtön a baleset után ugyanott többen is elhagyták, akkor újabb vízmennyiség felhordására kerül sor, ami megváltoztathatta a baleset helyszínét. Az sem zárható ki az alperes előadásával egyezően, hogy a felperes esetleg megsédült, egyensúlyát veszítette és ez vezetett az eleséséhez, vagy pedig - amint erre a beavatkozó hivatkozott a fellebbezésében - a papucsasztal, illetőleg annak hiánya is közrejátszott a kár bekövetkeztében. Azt azonban az alperes maga sem vitatta, hogy a baleseti helyszín állapotának a rögzítése elmaradt, amelyre vonatkozó körülmények ezáltal

nem bizonyítottak, ahogy a felperes szédülésére vonatkozó előadása is megmaradt a puszta hipotézis szintjén, miként a papucshasználattal összefüggő közrehatás is, ez utóbbi a rendelkezésre álló szakvéleményre is figyelemmel. Mivel ezeknek a körülményeknek az alperes magatartásának a kimentése, illetve egy esetleges kármegosztás szempontjából lett volna jelentőségük, ezek tekintetében a bizonyítási kötelezettség a Pp. 164. §-ának (1) bekezdésére is figyelemmel az alperes oldalán volt, s ebből következően a bizonyítás eredménytelenségének a következménye is őt sújtotta, ami a magatartása kimentésének a sikertelenségéhez, továbbá a kármegosztás elmaradásához és ezáltal a teljes kártérítési felelősségének a megállapításához vezetett. Tekintettel arra, hogy a magatartásának kimentése körében az alperest terhelte a bizonyítási kötelezettség, a bizonyítás sikertelenségén túl a bizonyítás nehézségének és az ebből fakadó bizonyíthatatlanságnak a következményei is őt sújtották, így az abból fakadó bizonytalanság is, hogy a baleset helyszínét a medencét elhagyó többi fürdővendég által felhordott víz megváltoztathatta.

Ahogy az alperes is hivatkozott a fellebbezésében **dr. V. Gy.** szakértő megállapítására, a vizes felület rendszeres takarításával, törlésével és a kifolyó víz elvezetésével a csúszásveszély még ha nem is volt megszüntethető, de csökkenthető lett volna. Emiatt bírt volna jelentőséggel annak bizonyítása, hogy az alperes alkalmazottai a szabályzatban is előírtaknak megfelelően a járőrfelület vízmentesítésével a perbeli káresemény megelőzése érdekében ténylegesen az adott helyzetben általában elvárható módon jártak-e el, amely bizonyításra eredménnyel - az alperes állítását alátámasztó és mentesülését eredményező módon - nem került sor. Az a körülmény, hogy a felperes balesetét annak bekövetkeztekor az alperes alkalmazottai nem észlelték, egyben azt is jelenti, hogy a medence szélének vizességét, ezáltal annak balesetveszélyességét sem észlelhették, ennek megfelelően pedig szükség esetén annak elhárítása érdekében sem intézkedhettek, amely körülmény ugyancsak kizárja az alperes magatartásának a kimentését. Mindezen indokokra tekintettel helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság a felperesi kereset jogalapjának fennállását.

A Ptk. 355. §-ának (1) és (4) bekezdéseiben meghatározott nem vagyoni kártérítés az általános személyiségvédelem eszköze. A nem vagyoni kártérítés megfizetése iránti igény jogalapja valamely személyiségi jog megsértése. Az Alkotmánybíróság a 34/1992. (VI. 1.) AB határozatának 3. pontjában kifejtette, hogy a nem vagyoni kártérítés feltételeinek fennállása, a személyiségi jogsértés - e következményt is kiváltó - súlyossága és komolysága kérdésében a törvényhozó nem tesz különbséget, e kérdés eldöntése az egyedi tényállások elbírálása során a bíróság jogalkalmazási tevékenységére tartozik. A nem vagyoni kártérítésre irányuló igény érvényesítése során a károsultnak bizonyítania kell, hogy a személyhez fűződő jogát jogellenesen megsértették, ennek folytán nem vagyoni hátránya következett be, és a kettő között fennáll az okozati összefüggés. A Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében rámutatott arra, hogy a személyhez fűződő jog megsértésével okozott hátrányokként a károkozás következtében előállott körülményváltozásokat együttesen kell gondos mérlegelés alá venni, és mindezen szempontok alapján kell meghatározni, hogy a hátrányok elviseléséért megközelítőleg milyen összegű kompenzáció illeti meg a károsultat.

Ugyan a felperes a korábbi egészségi állapotát nem igazolta - miként erre a beavatkozó a fellebbezésében hivatkozott -, ezért a baleset következményeit azzal összevetni valóban

nem lehetett, de ennek nem is volt jelentősége, mert azt senki nem vonta kétségbe, hogy a csuklóí a perbeli káresemény során törtek el, ezért meg kellett szakítani a "h-i" tartózkodást, s ami miatt a műtéttel és hosszadalmas rehabilitációval tarkított orvosi kezelésre sor került. Ezek a körülmények a felperes korábbi egészségügyi állapotára vonatkozó adatok és a szakértői vizsgálatban való közreműködés hiányában is megállapíthatóak voltak, amelyek az elsőfokú bíróság álláspontjával egyezően alkalmasak voltak a felperes nem vagyoni kártérítési igényének a megalapozására.

Adott esetben a felperes konkrét szakértői vizsgálata nélkül is elegendő adat áll rendelkezésre a perben beszerzett igazságügyi orvos-szakértői szakvéleményre, a felperes személyes előadása és a kihallgatott tanúk vallomására tekintettel, amelyek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a felperest ért immateriális hátrányok körét és azok súlyosságát, amelyekhez igazodóan határozta meg a nem vagyoni kárpótlás mértékét, amely szükséges, de egyben elegendő is a felperest ért és a perben ismertté vált immateriális hátrányok kompenzálására. A vagyoni károknál alkalmazandó, a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése szerinti kármegosztás a nem vagyoni kártérítés esetében nem lehetséges, mert nincs olyan összecszerűen kifejezhető kár, amelynek egy része a károsult felróható magatartása folytán reá hárítható lenne. A nem vagyoni kártérítés összegének a meghatározásánál kell értékelni azt, ha a károsultnak a balesetben való közrehatása megállapítható. mivel az alperes kármegosztásra okot adó körülményt nem bizonyított, ezért illet a nem vagyoni kártérítés összegének a megállapításánál sem lehetett értékelni. Az elsőfokú bíróság tehát a káresemény idején irányadó értékviszonyok alapulvételével helyesen állapította meg a felperest ért nem vagyoni hátrányok ellensúlyozására alkalmas nem vagyoni kártérítés összegét, amelynek leszállítására az ítélet tábla nem látott lehetőséget.

A vagyoni kártérítés összecszerűségével összefüggésben az ítélet tábla csupán visszautal az első fokú ítélet indokolásában írtakra annak megjegyzésével, hogy a bizonyítási rendszer kötetlenségéből következően a felperes az oldalán felmerült költségeket erre vonatkozó szerződés és számla nélkül is bizonyíthatta, ahogy a perben beszerzett bizonyítékok a leszállított kereset szerinti követelését igazolták is.

A leírtak miatt az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét az indokolás fenti pontosításával a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Fellebbezés hiányában az ítélet tábla nem érinthette, mégis szükségesnek tartja azt megjegyezni, hogy a polgári perrendtartás csak akkor ad lehetőséget a bizonyítási eljárás során felmerült egyes költségek felől önállóan, a pervesztesség arányától függetlenül határozni, ha arra a Pp. 80. §-a - különösen annak (2) bekezdése - lehetőséget ad. Ilyen körülmény a perben azonban nem merült fel, ahogy ilyenre maga az elsőfokú bíróság sem hivatkozott, ezért helytelen volt az egyes szakértői és tanúbizonyítással felmerült költségeket az adott bizonyítás eredményessége alapján, s tételenként eltérő mértékben, a pernyertesség-pervesztességtől teljesen függetlenül megosztani a felek között. Mivel ez a helytelenül alkalmazott módszer a felperesre volt kedvezőtlenebb, ám ő az ítélet ellen nem fellebbezett, a Pp. 253. §-ának (3) bekezdéséből következően ebben a kérdésben az első fokú ítéletet nem lehetett megváltoztatni.

A fellebbezési eljárásban az alperes és a beavatkozó perveztesek lettek, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelesek a jogi képviselővel eljáró felperes javára perköltséget fizetni. Ennek összegét az ítéletábra a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése, valamint a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján határozta meg a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapuló teljesítési határidő mellett. A beavatkozó az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési jogos volta miatt (az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 62. §-a (1) bekezdésének b) pontja) le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket ugyanezen törvény 74. §-ának (3) bekezdése szerint irányadó, a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles az államnak külön felhívásra megtéríteni. Az alperes a fellebbezési eljárás illetékét leróta, ezért annak megtérítésére őt az ítéletábra nem kötelezte.

Debrecen, 2012. január hó 6. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hitelűl:

kiadó